

**Хмельницький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти
імені Анатолія Назаренка**

СХВАЛЕНО

Протокол засідання кафедри педагогіки і психології
дошкільної та початкової освіти від 16 червня 2026 року № 6

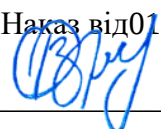
ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Вченої ради
Хмельницького обласного інституту
післядипломної педагогічної освіти
імені Анатолія Назаренка
(Протокол засідання Вченої ради
ХОІППО ім. А. Назаренка від 30 червня 2026 року № 2

Ректор Хмельницького обласного інституту
післядипломної педагогічної освіти
імені Анатолія Назаренка

Наказ від 01 липня 2026 № 214/но

 В.ОЧЕРЕТЯНКО

**ПРОГРАМА
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ВИХОВАТЕЛІВ ДЛЯ СУПРОВОДУ
ДІТЕЙ ПІД ЧАС ПЕРЕВЕЗЕННЯ ШКІЛЬНИМ АВТОБУСОМ**

**Хмельницький
2026**

Розробник(и): Хмельницький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Анатолія Назаренка (**Оксана Романова**, завідувач кафедри педагогіки і психології дошкільної та початкової освіти Хмельницького ОШПО ім. А.Назаренка, кандидат психологічних наук)

Напрямок підвищення кваліфікації:

розвиток професійних компетентностей вихователя для супроводу дітей під час перевезення шкільним автобусом, особливості роботи з дітьми з особливими освітніми потребами, цифрові технології

Термін дії програми: з 01.01.2027 до 31.12.2027 року

Рецензенти:

Андрій Гулеватий, декан факультету підвищення кваліфікації педагогічних працівників Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені Анатолія Назаренка, кандидат психологічних наук, доцент

Антоніна Галас, методист науково-методичного центру професійного розвитку педагогічних та керівних працівників установ і закладів дошкільної та загальної середньої освіти Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені Анатолія Назаренка

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

З метою забезпечення належного рівня безпеки перевезень дітей шкільним автобусом до закладу освіти і назад вводиться посада вихователя для супроводу дітей. Це педагогічний працівник, який наглядає за дітьми в період посадки, перебування їх у транспортному засобі, висадки і супроводжує до закладу освіти. Актуальність програми підвищення кваліфікації вихователів для супроводу дітей шкільним автобусом зумовлена необхідністю удосконалення професійної майстерності щодо надання домедичної допомоги в разі потреби, організації дітей різних вікових груп, збереження і зміцнення здоров'я учнів, формування навичок культури поведінки у транспортному засобі. У той же час програма спрямована на удосконалення інформаційно-комунікаційної, інклюзивної, психологічної і емоційно-етичної компетентностей педагогів, що особливо актуально в умовах війни. Це психосоціальна підтримка, розпізнавання емоційного стану дітей, вміння створювати сприятливий психологічний клімат, удосконалювати навички роботи з дітьми, що мають особливі освітні потреби.

Цільова група: вихователі для супроводу дітей під час перевезення дітей шкільним автобусом

Обсяг (тривалість): 30 годин (1 тиждень)

Особливості реалізації програми: програма реалізується протягом одного тижня (5 робочих днів) за розкладом та графіком, що узгоджується із суб'єктом підвищення кваліфікації. Ґрунтується на поєднанні теоретичних занять та практико-орієнтованих форм роботи.

Форма (форми) підвищення кваліфікації: очна, дистанційна, на базі замовника.

Мета підвищення кваліфікації: удосконалення професійних компетентностей вихователів для супроводу дітей під час перевезення шкільним автобусом, поглиблення знань щодо надання першої домедичної допомоги, збереження і зміцнення здоров'я дітей, освоєння цифрових інструментів та сучасних підходів здійснення виховного впливу, отримання рекомендацій щодо роботи з дітьми з особливими освітніми потребами, удосконалення навичок підтримки психологічного благополуччя усіх учасників освітнього процесу в умовах сьогодення

Завдання підвищення кваліфікації:

- сприяти розвитку професійних компетентностей вихователів для супроводу дітей;
- поглибити знання педагогів з питань надання першої домедичної допомоги в разі потреби;

- розширити коло інструментів щодо формування здорового і активного способу життя;
- забезпечити оволодіння новими цифровими інструментами, їх можливостями з огляду відповідну діяльність;
- вдосконалити вміння організовувати освітній процес в умовах інклюзивного навчання з урахуванням індивідуальних потреб учнів з особливими освітніми потребами;
- удосконалювати навички підтримки психологічного благополуччя усіх учасників освітнього процесу в умовах війни та у післявоєнний період;
- надати інструменти розвитку позитивної самооцінки та Я-ідентичності здобувачів освіти.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться: А3. Інформаційно-цифрова компетентність; Б1. Психологічна компетентність; В1. Інклюзивна компетентність; В2. Здоров'язбережувальна компетентність; Д1. Здатність до навчання впродовж життя.

Очікувані результати підвищення кваліфікації:

Знання й розуміння:

- нормативно-правової бази щодо роботи вихователя для супроводу дітей;
- основних ознак патологічних станів, загрозливих для життя особи, що перебуває в стані, загрозовому для життя;
- основного алгоритму та окремих порядків надання домедичної допомоги постраждалим при різних невідкладних станах;
- понять «емоційне балансування» та «підтримуюча взаємодія», удосконалення вміння усвідомлювати, регулювати та гармонійно проживати свої емоції і почуття, не пригнічуючи їх;
- значимості спілкування та поведінки, спрямованих на створення безпечного середовища, надання емоційної підтримки, що є запорукою здорового соціально-емоційного розвитку та психологічного благополуччя дітей в умовах сьогодення;
- ролі професійного стандарту як інструменту визначення та оцінювання професійних компетентностей;
- принципів самооцінювання професійної діяльності та планування індивідуальної траєкторії професійного розвитку;
- класифікації та особливостей використання різних видів електронних (цифрових) освітніх ресурсів для створення навчального контенту;
- поняття «соціоадаптаційні труднощі» дітей з особливими освітніми потребами;
- особливостей командної взаємодії з батьками та фахівцями психолого-педагогічного супроводу;

- стратегій ефективної комунікації та вирішення конфліктних ситуацій.

Уміння:

- організовувати середовище з урахуванням потреб усіх учнів;
- оцінити стан постраждалого за простими клінічними ознаками (стан свідомості, серцево-судинної та дихальної систем);
- здійснити тимчасову зупинку масивних кровотеч;
- провести реанімаційні заходи: усунути механічну асфіксію; провести серцево-легеневу реанімацію;
- надати допомогу при пораненнях м'яких тканин та при пошкодженнях опорно-рухового апарату;
- надати допомогу при гострих отруєннях, укусах отруйних тварин та комах;
- застосовувати практичні інструменти збереження стійкості та управління стресом в умовах війни.
- використовувати в освітньому процесі, цифрові освітні ресурси;
- формувати в здобувачів освіти національно-патріотичні цінності;
- ефективно взаємодіяти з батьками та членами команди психолого-педагогічного супроводу;
- застосовувати педагогічні інструменти та методики, спрямовані на розвиток позитивної самооцінки й Я-ідентичності здобувачів освіти;
- конструктивно вирішувати професійні суперечності;
- критично оцінювати власний рівень володіння професійними компетентностями згідно з Професійним стандартом;
- самостійно обирати актуальні напрями підвищення кваліфікації, що усувають професійні дефіцити;
- володіти навичками стратегічного планування професійного розвитку та гнучкого коригування власної траєкторії навчання впродовж життя.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- мотивація до навчання впродовж життя в професійній сфері, зокрема розвитку власної інформаційно-цифрової компетентності та сприяння розвитку її у здобувачів освіти;
- усвідомлення правових та етичних аспектів, пов'язаних з використанням цифрових технологій, важливості дотримання академічної доброчесності під час створення та поширення цифрового контенту;
- готовність враховувати індивідуальні особливості кожної дитини;
- повага до гідності та прав учнів з ООП;
- відкритість до професійного розвитку та командної взаємодії;
- орієнтацію на сильні сторони та досягнення дитини;
- відповідальність за створення умов для розвитку позитивної самооцінки, впевненості та психологічного благополуччя учнів;

- відкритість до самоаналізу, самооцінювання та професійної рефлексії.

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації:

Загальний бал програми – 100.

Загальний бал виводиться шляхом додавання чотирьох видів робіт: два практичних завдання, участь у конференції з обміну досвідом та підсумкове тестування.

ПЗ1 – практичне завдання №1 (від 0 до 25).

ПЗ2 – практичне завдання №2 (від 0 до 25).

Участь у конференції (від 0 до 20 балів).

ПТ – оцінка за підсумковий тест (від 0 до 30).

Для отримання свідоцтва про підвищення кваліфікації загальний бал має бути не нижче 60.

Документ про підвищення кваліфікації: свідоцтво

Вартість: безоплатно відповідно до регіонального замовлення слухачів курсів підвищення кваліфікації педагогічних, керівних працівників і працівників науково-методичних об'єднань Хмельницької області на 2027 рік

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Зміст програми складається з 3 модулів. Модуль 1 «Ціннісно-сміслові основи професійної діяльності педагога» охоплює питання, що стосується знання нормативно-правової бази і питання зміцнення громадянської позиції слухачів, патріотизму, цінностей, що особливо актуально в умовах війни.

Модуль 2 «Розвиток компетентностей фахового спрямування. Психологічна підтримка. Інклюзивна освіта» торкається питань психосоціальної підтримки учасників освітнього процесу в умовах сьогодення, роботи, спрямованої на формування позитивної самооцінки та Я-ідентичності школярів в непростих умовах зростання. А також другий модуль висвітлює питання інклюзивної освіти: педагогічна підтримка дітей з різними освітніми труднощами.

Модуль 3 «Розвиток компетентностей фахового спрямування. Предметно-методичний блок» охоплює питання, які є важливими в роботі вихователя для супроводу дітей. Це надання домедичної допомоги, робота з цифровими інструментами, питання збереження і зміцнення здоров'я дітей як фізичного, так і психічного.

Виконані під час занять практичні роботи оцінюються максимум у 50 балів. Слухачам пропонують взяти участь у конференції з обміну досвідом, це 20 балів. На етапі завершення навчання за Програмою слухачі складають

підсумковий тест із 30 питань. Максимальна кількість балів за тест – 30. Загальна максимальна кількість балів, яку можуть отримати учасники – 100 балів. Прохідний бал – 60 (60 %). Учасники, які успішно пройшли навчання та склали підсумковий тест, отримують свідоцтво. Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, складає: 30 год, з них: 10 год – лекційні заняття, 16 год — практичні роботи, 4 год — контрольні заходи (тестування та конференція з обміну досвідом).

Навчально-тематичний план

Назва навчальних тем	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостій на робота	Контрольні заходи	Усього
МОДУЛЬ 1. Ціннісно-сміслові основи професійної діяльності педагога					
Тема 1.1 Нормативно-правові акти України щодо оцінювання рівня професійного розвитку педагогічних працівників. Професійний стандарт – документ, який містить вимоги до кваліфікації педагогічних працівників та їх компетентностей. Практичне впровадження Професійного стандарту у діяльності закладу освіти	2				2
Тема 1.2 Формування громадянської компетентності учнів через методики критичного мислення та медіаграмотності	1	1			2
Разом за модулем	3	1			4
МОДУЛЬ 2. Розвиток компетентностей фахового спрямування. Психологічна підтримка. Інклюзивна освіта					

Тема 2.1 Педагогічні інструменти розвитку позитивної самооцінки та Я-ідентичності здобувачів освіти		2			2
Тема 2.2 Комплексна педагогічна підтримка дітей різними освітніми труднощами	1	2			3
Разом за модулем	1	4			5
МОДУЛЬ 3. Розвиток компетентностей фахового спрямування. Предметно-методичний блок					
Тема 3.1 Домедична допомога. Алгоритм дій та порядки надання домедичної допомоги учасникам освітнього процесу	2				2
Тема 3.2 Цифрові інструменти та рішення в професійній діяльності вчителя		2			2
Тема 3.3 Емоційне балансування та підтримуюча взаємодія учасників освітнього процесу в умовах війни та у післявоєнний період	2				2
Тема 3.4 Попередження булінгу та згуртування колективу. Правила поведінки дітей під час поїздки в шкільному автобусі.		2			2
Тема 3.5 Здорове майбутнє: соціальна відповідальність та роль освітнього середовища у формуванні корисних звичок	1	1			2
Тема 3.6 Використання генеративного штучного інтелекту в освітньому процесі: цифрові інструменти, безбар'єрність та практики педагогічної діяльності		2			2
Педагогічна практика		4			4
Разом за модулем	5	11			14
4. Підсумкові заходи					

4.1 Формування індивідуальної траєкторії професійного розвитку педагогічного працівника		1			1
Конференція з обміну досвідом				2	2
Тестування				2	2
Разом за модулем		3			5
Усього	10	16		4	30

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1.

Ціннісно-сміслові основи професійної діяльності педагога

Тема 1.1. Нормативно-правові акти України щодо оцінювання рівня професійного розвитку педагогічних працівників. Професійний стандарт – документ, який містить вимоги до кваліфікації педагогічних працівників та їх компетентностей

Зміст теми передбачає ознайомлення слухачів із законодавчими та нормативно-правовими засадами оцінювання професійного розвитку педагогічних працівників в Україні. Аналізується роль атестації та сертифікації як інструментів оцінювання професійної діяльності педагогічних працівників відповідно до чинного законодавства.

У межах теми розкривається сутність професійного стандарту як основи для визначення професійних компетентностей і кваліфікацій педагогічних працівників. Окремий акцент робиться на формуванні готовності педагогів здійснювати самоаналіз професійної діяльності відповідно до вимог професійного стандарту та сучасних освітніх викликів. Опрацювання теми сприятиме усвідомленню педагогічними працівниками нормативних орієнтирів професійного зростання, підвищенню відповідальності за власний професійний розвиток і ефективному плануванню освітньої кар'єри.

Тема 1.2 Формування громадянської компетентності учнів через методики критичного мислення та медіаграмотності

Формування громадянської компетентності учнів є одним із ключових завдань сучасної освіти в умовах інформаційного суспільства та глобальних викликів. У цьому контексті особливого значення набуває розвиток умінь критично оцінювати інформаційні потоки, аналізувати суспільні явища та ухвалювати відповідальні рішення.

У межах теми обґрунтовано можливості використання методик критичного мислення та медіаграмотності в освітньому процесі. Акцентовано

на практичних інструментах аналізу інформації, алгоритмах виявлення маніпуляцій, технологіях фактчекінгу та специфіці роботи з різними джерелами. Окремо висвітлено потенціал інтерактивних методів навчання для формування активної громадянської позиції здобувачів освіти та наведено приклади інтеграції елементів медіаграмотності у викладання суспільних дисциплін. Крім того, проаналізовано роль учителя у створенні безпечного освітнього середовища, що сприяє розвитку самостійності мислення. Практичне застосування окреслених підходів забезпечує підготовку учнів до свідомої участі в демократичному суспільстві та формує індивідуальну стійкість до деструктивних інформаційних впливів.

МОДУЛЬ 2.

Розвиток компетентностей фахового спрямування. Психологічна підтримка. Інклюзивна освіта

Тема 2.1. Педагогічні інструменти розвитку позитивної самооцінки та Я-ідентичності здобувачів освіти

Тема спрямована на розвиток професійних компетентностей педагогів щодо забезпечення особистісно орієнтованого навчання, підтримки психологічного благополуччя учнів та реалізації вимог Професійного стандарту вчителя в частині партнерської взаємодії, педагогічної підтримки й створення умов для всебічного розвитку особистості здобувача освіти. В ході лекції розглядаються питання сутності позитивної самооцінки та Я-ідентичності як важливих чинників особистісного розвитку, психологічного благополуччя й успішної соціалізації здобувачів освіти. Учасники ознайомляться з віковими особливостями формування самооцінки, механізмами впливу освітнього середовища на становлення особистості, Особливу увагу приділено ролі педагога у створенні безпечного, підтримувального та інклюзивного освітнього простору, що сприяє розвитку внутрішніх ресурсів здобувачів освіти.

У рамках теми буде розглянуто сучасні педагогічні інструменти й практики розвитку позитивної самооцінки та Я-ідентичності: використання формувального оцінювання, конструктивного зворотного зв'язку, рефлексивних вправ, технологій педагогіки партнерства, підтримки суб'єктності та розвитку сильних сторін особистості.

Тема 2.2. Комплексна педагогічна підтримка дітей з різними освітніми труднощами

Тема розкриває сутність комплексної педагогічної підтримки дітей, які мають різні освітні труднощі (фізичні, функціональні, інтелектуальні, навчальні, соціоадаптаційні). Розглядаються принципи інклюзивного навчання, забезпечення універсального дизайну. Особлива увага приділяється індивідуалізації навчання та використанню практичних інструментів підтримки учнів у початкових класах.

МОДУЛЬ 3.

Тема 3.1 Домедична допомога. Алгоритм дій та порядки надання домедичної допомоги учасникам освітнього процесу

Забезпечення підготовки педагогів надання домедичної допомоги; ознайомлення з принципами надання домедичної допомоги; оновлення теоретичних знань і практичних навичок щодо своєчасної діагностики та надання домедичної допомоги при нещасних випадках та невідкладних станах.

Тема 3.2 Цифрові інструменти та рішення в професійній діяльності вчителя

Добір цифрових освітніх ресурсів з урахуванням мети навчання, вікових особливостей та освітніх потреб здобувачів освіти. Використання цифрових платформ як конструктора навчального контенту. Адаптація створених матеріалів до освітніх потреб учнів. Принципи академічної доброчесності у використанні цифрових матеріалів.

Тема 3.3 Емоційне балансування та підтримуюча взаємодія учасників освітнього процесу в умовах війни та у післявоєнний період

Сутність поняття «емоційне балансування»; основні принципи процесу балансування; впізнавання та регулювання різних емоційних станів в умовах війни; як подолати стрес та попередити емоційне вигорання; поняття «підтримуюча взаємодія», основні принципи підтримуючої взаємодії; підтримка дітей, які пережили травмуючі події; створення безпечного освітнього середовища; розвиток навичок стресостійкості: ключові інструменти та дієві рішення.

Тема 3.4 Попередження булінгу та згуртування колективу. Правила поведінки дітей під час поїздки в шкільному автобусі.

Системний підход, який включає довірливе спілкування, чіткі правила поведінки, навчання медіаграмотності та своєчасне залучення фахівців; створення безпечного середовища, де діти не бояться повідомляти про залякування; ключові кроки ефективного попередження та протидії булінгу; правила поведінки дітей під час поїздки в шкільному автобусі: до посадки, під час посадки і висадки, у салоні автобуса; надзвичайні ситуації.

Тема 3.5 Здорове майбутнє: соціальна відповідальність та роль освітнього середовища у формуванні корисних звичок

Сутність понять «здоров'я», «здоровий спосіб життя», сучасні підходи до визначення змісту і структури здорового способу життя школярів; валеогічний потенціал ігрової діяльності дітей; роль соціального середовища у формуванні здорових звичок; механізми реалізації соціальної відповідальності.

Тема 3.6 Використання генеративного штучного інтелекту в освітньому процесі: цифрові інструменти, безбар'єрність та практики педагогічної діяльності.

Поняття генеративного штучного інтелекту (ШІ) та його роль у цифровій трансформації освіти. Огляд доступних інструментів ШІ для оптимізації організаційної, методичної та освітньої діяльності педагогічних працівників. Використання текстових запитів (промптів) для створення дидактичних матеріалів, сценаріїв занять, виховних заходів, інтерактивних вправ та індивідуалізованих освітніх ресурсів.

Практичне застосування ШІ для диференціації навчання, формульовального оцінювання, підтримки дітей з особливими освітніми потребами та створення безбар'єрного освітнього середовища. Особливості використання ШІ у професійній діяльності педагогів дошкільної освіти, учителів початкових класів, вихователів груп подовженого дня, асистентів учителів та вихователів.

Методика критичного аналізу, перевірки та адаптації контенту, згенерованого нейромережами, з урахуванням принципів академічної доброчесності, інформаційної безпеки та етичного використання цифрових технологій.

4. Орієнтовний перелік практичних завдань

4.1. Кейс «Поясни свій вибір». Слухачам пропонуються картки, на яких зазначені клас, предмет та тема уроку. Завдання - проаналізувати його, обрати один або декілька цифрових інструментів і обґрунтувати, чому вони підходять за трьома критеріями: доступність, відповідність темі та віковим особливостям здобувачів освіти.

Вправа «Правовий фільтр: чистий контент». Учасникам дають приклад навчального слайду: зображення взяті з інтернету без зазначення автора і джерела. Завдання: проаналізувати, що саме порушено, після цього виправити слайд: знайти зображення з відкритою ліцензією, правильно вказати джерело.

«Нове життя ваших файлів». Слухачі за 10 хвилин перетворюють власний документ (Word / PDF/ Power Point) на візуальний матеріал (інтерактивний урок) на одній із цифрових платформ.

Вправа «Запропонуй рішення». Учителям дають умовні результати тестування. Вчителі мають визначити, які теми викликали труднощі; які учні потребують додаткової допомоги, а також запропонувати ресурси для створення персоналізованих навчальних матеріалів.

Вправа «Цифрова рефлексія». Слухачі створюють дошку для здійснення рефлексії в кінці уроку, формують запитання для рефлексії, створюють у будь-якому сервісі на вибір оригінальні сигнальні картки, розміщують на дошці.

4.2. Порядок дій вихователя для супроводу, якщо дитина категорично відмовляється виконувати правила поведінки в автобусі.

Порядок дій при надзвичайній ситуації (створення алгоритму дій, загальне обговорення в групі).

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Про організацію освітнього процесу в початковій школі в умовах воєнного часу: лист Містерства освіти і науки України від 29 березня 2022 року №1/3725-22. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-organizaciyu-osvitnogo-procesu-v-pochatkovij-shkoli-v-umovah-voennogo-chasu>
2. Концепція Нової української школи : рішення Колегії МОН від 27 жовтня 2016 року. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
3. Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників з розвитку цифрової компетентності: Наказ МОНУ від 03.06.2026 №871. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-typovoi-prohramy-pidvyshchennia-kvalifikatsii-pedahohichnykh-ta-naukovo-pedahohichnykh-pratsivnykiv-z-rozvytku-tsyfrovoi-kompetentnosti/> Дата звернення: 12.06.2026.
4. Про схвалення Національної стратегії розвитку інклюзивного навчання на період до 2029 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації на 2024-2026 роки : розпорядження Кабінету Міністрів України від 07.06.2024 р. No 527р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/527-2024-%D1%80#Tex>

Основна література

1. Нова українська школа: порадник для вчителя / за заг. ред. Н. М. Бібік. Київ: Літера ЛТД, 2018. 160 с.
2. Морзе, Н. В., Бойко, М. А., Струтинська, О. В., & Смирнова-Трибульська, Є. М. (2024). Якою має бути цифрова компетентність вчителів у галузі використання штучного інтелекту? *Електронне наукове фахове видання "Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету"*, (16), 76–91. <https://doi.org/10.28925/2414-0325.2024.166>. Дата звернення: 12.03.2026.
3. Інструктивно-методичні рекомендації щодо запровадження та використання технологій штучного інтелекту в закладах загальної середньої освіти: проєкт / МОНУ. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/news/2024/05/21/Instruktyvno.metodychni.rekomendatsiyi.shchodo.SHI.v.ZZSO-22.05.2024.pdf> . Дата звернення: 07.03.2026.
4. Про авторське право і суміжні права. Закон України від 01.12.2022 № 2811-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text>. Дата звернення: 07.03.2026.
5. Медіаграмотна розсилка від проєкту «Вивчай та розрізняй: інфомедійна грамотність в освіті».

6. Програма «Демократична школа: освіта для демократичної стійкості». URL: <https://www.schools-for-democracy.org/>

7. Тулбокс для вчителів. URL: <https://www.schools-for-democracy.org/onlain-resursy/toolbox>

Додаткова література

1. Сологуб О.С. ІКТ в освіті: YouTube канал. URL: <https://www.youtube.com/@%D0%86%D0%9A%D0%A2%D0%B2%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D1%96>. Дата звернення: 12.03.2026.

2. Карамушка Л. М. Психічне здоров'я особистості під час війни: як його зберегти та підтримати : Метод. рекомендації. Київ: Інститут психології імені Г.С.Костюка НАПН України, 2022. 52 с.

3. Ministry of Health of Ukraine. Настанова з надання психосоціальної підтримки дітям, постраждалим від війни. – МОЗ України, 2023.